

PROFITUL

Profitul:

- obiectiv al agenților economici
- premiu pentru asumarea riscului
- venit implicit
- avantaj, câștig

El reprezintă avantajul sau câștigul obținut de un întreprinzător ce utilizează factori de producție și care își asumă riscul în activitatea economică și este un venit implicit și un obiectiv al acesteia.

FORMELE PROFITULUI

a) după modul de exprimare există:

- profit exprimat *absolut*, cunoscut sub denumirea de *masa profitului* (Pr);
- profit exprimat *relativ*, cunoscut sub denumirea de *rata profitului* (Rpr).

A) **Masa profitului** (Pr) se calculează prin diferența dintre venituri (Ca) și cheltuieli (CT) și se mai numește **supraprofit** → *suma totală dobândită sub formă de profit de către un agent economic și stabilită ca diferență între veniturile totale și costurile totale realizate într-o anumită activitate*

$$Pr = CA - CT,$$

$$CA = Pr + CT$$

$$CA = Q \times \text{preț}$$

B) **Rata profitului** (Rpr) se determină ca raport procentual între masa profitului și un indicator corespunzător de referință:

-raportul procentual dintre masa profitului și costul total (CT) sau prin raportarea fiecărei forme de profit (economic, contabil) la forma corespunzătoare de cost (economic, contabil) - **rata rentabilității**

$$Rpr = (Pr / CT) * 100$$

-raportul procentual dintre masa profitului și încasările totale sau cifra de afaceri (CA) - **rata comercială**

$$Rpr = (Pr / CA) * 100$$

-raportul procentual dintre masa profitului și activele totale ale firmei (AT), atât cele proprii cât și cele împrumutate - **rata economică**

$$Rpr = (Pr / AT) * 100$$

-raportul procentual dintre masa profitului și activele proprii ale firmei (AP) - **rata financiară**

$$Rpr = (Pr / AP) * 100$$

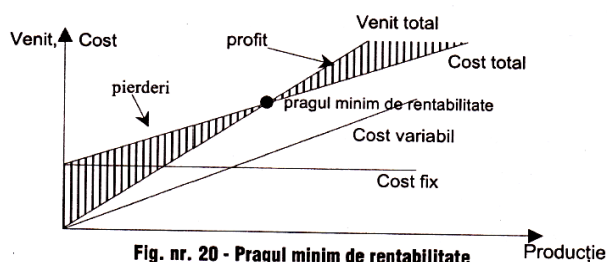
-raportul procentual dintre masa profitului și capitalul utilizat (K_{util}) - **gradul de valorificare a capitalului aflat în proprietatea agenților economici**

$$Rpr = (Pr / K_{utilizat}) * 100$$

Rata profitului calculată pe baza cifrei de afaceri este întotdeauna mai mică decât rata rentabilității, deoarece costul este o componentă a venitului.

Rentabilitatea desemnează capacitatea unei activități economice de a genera profit. Toți agenții economici sunt preocupați de creșterea rentabilității și determină **pragul minim de rentabilitate** a activității. Acesta exprimă capacitatea cea mai scăzută a firmei de a genera profit, adică producția realizată în aceste condiții generează numai **profit normal**. Astfel, venitul total (CA) egalează costul total (CT), iar firma nu înregistrează nici supraprofit, nici pierderi.

Într-o reprezentare grafică, pragul minim de rentabilitate reflectă aceste corelații ca în figura următoare:

b) după poziția ocupată în cifra de afaceri există:

- profit economic, numit supraprofit, profit suplimentar sau de monopol (Pr_{ec});
- profit normal, ordinar, obișnuit (Pr_N)!!! $CA = CT$

➤ **Profitul economic** reprezintă suma de bani care revine întreprinzătorului după acoperirea tuturor cheltuielilor, adică este supraprofitul firmei.

$$Pr_{ec} = Pr_{net} - Pr_N$$

$$Pr_{ec} = Pr_{net} - C_{op}$$

Este profitul obținut de întreprinzătorii care reușesc să producă cu costuri mai mici decât ceilalți producători datorită faptului că dispun de condiții tehnice și organizatorice superioare.

➤ **Profitul normal** reprezintă suma minimă de bani care îl motivează pe întreprinzător pentru continuarea activității. Este profitul considerat suficient de către orice agent economic pentru a-și continua activitatea.

Prin urmare, un agent economic ce obține supraprofit, înregistrează și profit normal, dar acesta din urmă este inclus în costul de producție, în timp ce profitul economic nu. O firmă obține mai întâi profit normal, dacă venitul acoperă costul total, și poate înregistra și **profit economic**, dacă venitul depășește costul total.

Profitul total este format din profitul normal și profitul economic.

$$Pr_T = Pr_N + Pr_{ec}$$

c) după conținutul profitului există:

- profit brut, total, impozabil (Pr_{brut});
- profit net, admis (Pr_{net}).

Profitul brut este suma de bani care se obține din venituri după acoperirea cheltuielilor de producție și se supune impozitării.

$$Pr_{brut} = VT - CT$$

$$Pr_{brut} = Pr_{net} + I_{Pr}$$

Profitul net reprezintă *suma de bani care rămâne după scăderea impozitului pe profit (Ipr) din profitul brut.*

$$\text{Pr}_{\text{net}} = \text{Pr}_{\text{brut}} - \text{Ipr}_{\text{brut}}$$

d) după nivelul de determinare/calcul există:

✓ **profit total**: $\text{Pr T} = \text{VT (CA)} - \text{CT}$

✓ **profit mediu sau pe unitate de produs** adică *profitul obținut de producerea și vânzarea unei unități de produs dintr-un bun economic*:

$$\text{Pr}_{\text{mediu}} = \text{Preț unitar} - \text{CTM}$$

$$\text{Pr}_{\text{mediu}} = \text{Pr T} / Q$$

✓ **profit marginal** adică *profitul obținut de producerea și vânzarea ultimei unități de produs sau profitul suplimentar încasat la creșterea cu o unitate a vânzărilor dintr-un bun economic*:

$$\text{Pr}_{\text{mg}} = \Delta \text{Pr} / \Delta Q$$

e) după condițiile de realizare a profitului există:

- profit legitim, legal (Pr l);
- profit nelegitim, nelegal, venit nemeritat (Pr nl).
- **Profitul legitim** se obține în condițiile respectării prevederilor legale cu privire nu numai la realizarea și însușirea profitului, dar *la toate aspectele domeniului economic respectiv.*
- **Profitul nelegitim** se obține când agentul economic încalcă reglementările în vigoare. Dacă firma practică prețuri mai mari decât cele justificate economic sau evită suportarea unor cheltuieli pentru protecția mediului înconjurător ori funcționează într-o perioadă în care conjunctura este în favoarea sa, atunci se înregistrează câștiguri independente de activitatea economică propriu-zisă.

Factorii care determină mărimea profitului:

- randamentul utilizării factorilor;
- nivelul costului mărfii;
- nivelul prețului;
- volumul producției;
- structura producției;
- viteza de rotație a capitalului (numărul de cicluri de producție);
- modul în care se împarte valoarea produsului între posesorii factorilor.

Funcțiile profitului:

1. stimulează inițiativa și acceptarea riscului
2. sporește eficiența și cultivă spiritul de economie;
3. motivează obiectiv acțiunile posesorilor de capital;
4. alocă resursele pe ramuri, subramuri și activități, fiind preferate cele mai rentabile;
5. asigură autofinanțarea și o minimă independență financiară
6. este o sursă de finanțare directă sau indirectă a oricărei activități, inclusiv a celor social-culturale.